

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓHIVATAL
hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendők:
Kolozsvár, Ref. Theologia
4. számú lakás.

VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

AZ ERDÉLYI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET „EGYHÁZI
ÉRTEKEZLET”-E TÁMOGATÁSÁVAL
SZERKESZTIK:

NAGY KÁROLY, **VAJDA FERENCZ,**
ref. theol. tanár, felelős szerk. sz.-udvarhelyi pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona. Negyedévre 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára 10 fillér.

Az egyház.

Mire e kedves kis ujság olvasóink kezéhez jut, együtt lesznek itt Kolozsvárt erdélyi egyházkerületünk vezető férfiai. Összegyülekeznek, hogy tanácsot tartsanak református egyházunk állapota felett és elintézzék ügyes-bajos dolgait bölcsességgel, igazsággal és szeretettel. Mi is a református egyháznak vagyunk tagjai. Büszkén valljuk, örülünk, hogy azok vagyunk. De azt is valljuk meg kedves olvasó, hogy az életnek annyi apró-cseprő foglalatossága van, az ember figyelmét annyi minden igénybe veszi, az embernek annyit kell vesződni, hogy bizony nem csoda, ha nem ér rá föltenni magának a kérdést, mi is tulajdonképpen az egyház? Pedig az egyház szent előttünk. Ha beszélnek az egyházzal, szívünk megmozdul, keblünk meleg áramlik át, arcunkon öröm sugárzik, lelkeseink mintegy önkéntelen, akaratlanul. Miért? Azért mert szívünk legdrágább javai vannak az egyházhoz kötve, boldogságunkat, üdvösségünket munkálja.

Az emberi szív olyan mint a termő föld. Termő ereje a vonzalom, termékenyítő folyói a érzelmek, melyek átvezetnek rajta. Ezt a szívet megáldotta az Isten az ő kegyelmének gazdagságából vallásos érzéssel, vallásos vonzalommal. Ez a vonzalom vezet minket az Istenhez, ezek az érzések járnak át keblünkben, mint a mennyei harmat, hogy megteremjen abban a szeretet, békesség, békességes türés, igazság, hit, remény, megnyugvás, a léleknek romolhatatlan, mennyei kincsei.

Jézus Krisztus az emberek szívét megújította. A föld megújul, ha az ég termékenyítő erőt bocsát rá, és azután rámosolyog fénylő sugarával. A szív megújul, ha őszinte bűnbánatnak könnyei áztatják s azután felé mosolyog az isteni kegyelem fényes napja. A megújult föld hoz szép, dus növényzetet, balszamos levegőt áraszt; az ember gyönyörűséggel jár zöld mezőben, gazdag, megáldott vidéken. Ilyen a megújult szív is. Virágai a nemes érzelmek, gyümölcsei a jó cselekedetek, melyek hirdetik Istennek dicsőségét, az ilyen emberek társaságában a lélek fölfrissül, megnyugszik, megtermékenyül. Ezek áldásai az emberi életnek, a vallás tette áldássá. Jézus Krisztus megújította az embernek szívét, fölhyította benne a vallásnak áldást hozó forrását. Tanítványai pedig egyesültek, hogy együtt, összetett erővel őrizték, ápolják az emberi léleknek ezt a mennyei forrását, hogy minél több embernek szíve megújuljon, megerősödjék, hogy minél többen teremjenek jó gyümölcsöket, hogy minél többen találják meg az igazi boldogságot, a léleknek üdvösségét.

Ezt a társaságot nevezzük egyháznak. Az egyháznak nagy, szent hivatása van. Lelkeket bizott az Ur rá, lelkeket, melyek Istennek képmásai. Ezeket kell megőrizze miként a jó pásztor, legeltesse a vallás gyönyörűséges szép mezén és elvezesse szép híves kútforróhoz, melyből örökéletnek vize buzog. Ezért állit az egyház minden nyáj élére lekipásztorokat, a kik prédikálják Istennek igéjét, tudásukkal, lelküknek melegével, szeretetével, gondjaikba vegyék s az

örökkévaló, mennyei Atya felé vezessék a vágyó lelkeket.

Es ebben a szép munkában állanak a lelkipásztor mellett és nyújtanak neki segédkezet az ecclesia vénei, a presbiterek. Oh mily szép dolog, ha valakit Isten azzal biz meg, hogy embereknek legyen őriző-pásztora, vezére, boldogítója.

Es magyar hazánk erdélyi részéből gyűltek össze mostan egyházunknak vezérferfiak, papok és világiak, minden ecclesia képviselője, szószólója. Megvizsgálják itten, hogy vajjon csörgedez-e mindenfelé a vallásnak élő vize, mely megenyhítse a szomju lelkeket; van-e mindenütt, a ki prédikálja Istennek ígését, hogy az csirát verve a szivekben, teremjen jó gyümölcsöket, szeretetnek áldott cselekedeteit? És öröködnék a tudomány felett, mely nélkül elvesz a nép a próféta szerint és a tiszta erkölcs fölött, mely támasza, talpköve minden államnak és társadalomnak. Báró Bánffy Dezső, az erős lelkű magyar főúr és dr. Bartók György püspök, főpásztorunk vezetik e nagy gyűlés tanácskozásait. Szemeink bizalommal tekintenek fel reájok és kérjük az Istent, hogy munkájok legyen áldás, kiapadhatatlan áldás anyaszentegyházunkra.

b. s.

TÁRCZA.

Emlékezés Szász-Lónára.

Ősz volt akkor...

— Emlékeztek-e még rá?

Éppen most november második vasárnapján kilencz esztendeje annak, hogy a szász-lónai nemes és szent ekklézsiában elfoglaltam volt papi állásomat. Kilencz esztendő! Az idő hogy eljár. Mintha csak éppen a tegnapi lett volna, mégis az életnek milyen nagy iskolája volt ez a parányi idő. Mennyi vágy és égő szenvedély járta át, e néhány év alatt, szívünket. — A munkának, a küzdelemnek milyen tanulságos tüköre volt ez az idő. Aztán, hány uj sir nyílt meg ez alatt a temetőben s mindenik mennyi örömet és boldogságot zárt magába és mennyi bánatot, mekkora gyászt hagyott maga után!

Ősz van most is...

De, én már nem vagyok köztetek. Mint a fecske madár, ott hagyám én is a puha, meleg fészket, melyet ti raktatok ugyan, de én saját kezeimmel béleltem ki, én változtattam árnyas ligetté, nyájas otthonná.

A fészkek most üresen áll. Más lakót vártok bele.

De, nem hűtlenül hagyám ott a fészket. Egy isteni szózat sugta ezt nekem, mondván:

Megtérés.

Suttogva beszélnek minden kapufélen:
Öreg Nemes András megölte a szegény.
Drága szemefénye, Juliska leánya,
Az a földi angyal — lehullott a sárba.
Óh, de szörnyű bánat, tiszta ősz fejére —
A jó Isten, hogy ezt éppen ő rá mérte!

Öreg Nemes András az estét se' várja:
Az a czéda leány pusztuljon el már ma!
Szegény felesége hiába sir rajta —
Ne beszélj, nincs lányom, meg van az már halva,
Meg-meg simogatja barázdás homlokát:
Mehalt, meghalt, ne is beszéljetez tovább!

Alkonyodó este le se' szállt a tájra,
Azt kis jószágot kebelére zárva,
Fut szegény Juliska — nyomába az átok. —
Ne félj édes apám, addig meg nem állok,
Mig e kis ártatlan, meg én is a hitvány
El nem pusztulunk, hogy álljon neved tisztán.

Csendes, mély a vize határszéli tónak,
Jobb koporsó ez, mint a mit fából rónak.
Ott áll már Juliska szép pázsitos partján.
Az a picziny lélek fel-fel sir a karján,
Ringatja, csitítja, lágyan veszi ölbe,
Meg-meg nézegeti — kicsordul a könnye.

Valahová küldelek elmenj. És én eljöttem, bár fájdalmas volt a megválás. Mintha valami erős kötelék szakadt volna szét, melynek minden roppanása, egy-egy fájó sebet ejtett lelkemen. De a megválás nemcsak az én lelkem hurjait rezgette meg. Ti is éreztétek ezt. Sirtatok velem együtt.

Mintha csak apátok lettem volna és mintha ti az én gyermekeim lettetek volna. Ott voltatok mind a megválás pillanatában. A becsületben megöszült öregek, őszbe csavarodott hajfürtökkel; a gyermekek, kiket én kereszteltem, az ifjak, kiket én tanítottam és én konfirmáltam; a házaspárok, kiket én eskettem. Ott voltatok mind és mindenkinek volt egy jó szava, egy jó kívánsága.

— De, vajjon nem úgy van-e? A pap, vajjon nem atyja-e a gyülekezetnek és a nép nem az ő gyermeke-é? A keresztyén vallás: a mi vallásunk a szeretet vallása. Ezen a romolhatatlan erős alapon épül fel az igazi keresztyén egyház is. De az egyház mi vagyunk. A mi szívünknek kell megteljesedni szeretettel egymás iránt. — Pap és gyülekezet a szeretet erős kapcsával kell, hogy egymáshoz köttessenek. Különben jaj annak a papnak és jaj annak a gyülekezetnek.

A mily édes szeretettel, aggodó pillantással kíséritek gyermekeiteket: én is azzal a féltő gondnal, azzal a határtalan szeretettel igyekeztem felettetek öröködni.

— Így volt-e ez? Az elválás legalább e

Milyen szép a szeme, gödrös a kis álla,
Még a holdvilág is szeretve hull rája,
Picziny ajkaival mintha kérve-kérne!
Valami megszólal Juliska szívébe',
Megcsillan a szeme, forró, édes vágyban:
... Mi is csak elférünk majd a nagy világban!

Ha az én lelkemet mostan mocskok érte,
A kettőnk halála nem mossa fehérre:
Rosz utra tévedtem, de most visszatérek,
Drága kis jószágom felnevellek téged.
Dolgozom éretted boldog, édes hitben,
Hogy bűnömet így megbocsátja az Isten.

G. Diószeghy Mór.

Isten ígéje.

„Jöjjön el a te országod!“ Máté VI. 10.

Hányszor ismétlik a világon naponként eké-
rest a „Miatyánk“-ban! És hányszor ismétlik két
ezer év óta! És mégis hol van, eljött-e hozzánk
Isten országa?!

A Gonosz birodalma ellen még mindig foly-
tonos küzdelme van az Isten-országának. Es lesz
— ki tudja meddig?! — Míg e világban élünk,
míg a testben járunk. Mert a Gonosz birodalmá-
nak nagy előnye e világban, hogy érezhetőbbé

boldogító hitet kelti fel lelkemben. Hagyjatok
meg ebben!

* * *

Ősz volt akkor is, mint most. A fák bána-
tosan hullatták sárga leveleiket. A napsugár fá-
radtan szórta fényét. Mintha csak téli álomra
készült volna a kimerült természettel.

De, ránk nézve 1893 ősze nem a pihenés-
nek, nem a téli álomnak, hanem a tavasznak, a
feltámadásnak előhírnöke volt. Ti azelőtt már
régóta pihentetek. Egyházatok, iskolátok, szí-
vetek, lelketek várta a megújulásnak tavaszi
szellőjét... Én meg, mint ifju duzzadó erővel,
munkaszeretettel, langoló lelkesedéssel léptem
ki közéték, az életbe.

Ah, de, mit ért volna, az én buzgóságom,
az én hitem, ha nektek nem lett volna érző szí-
vetek és abban nem lakozott volna lelkesedés?
Mit ért volna az én prédikálásom a Krisztusról
és az Isten végtelen szeretetéről: ha ti nem
szomjuhoztátok volna az ígét s a lélek üdvét?
Mit ért volna az én erőm, ha ti nem lettetek
volna erősek?

Emlékezzetek csak vissza, milyen nehéz
volt a kezdet, mennyi akadályon kellett átgá-
zolni. De, nem csüggedtünk el, mert ott voltak
az erős kurátorok: Töszegi János, a jó öreg
Héczey (Isten még haló poraiban is áldja meg),
Albert Márton, Jaskó Márton. Én tapasztaltam
és bizonyosságot tehetek, hogy a pap munkálko-

tudja magát tenni. Abban hat, ott ragad meg első
sorban a mi szemmel látható, a mit — haj, mily
sokan! — a legértékesebbnek tekintenek: testiünk-
ben, földi javainkban. Itt ígér gyors sikert, előme-
netelt; ezek által ejt meg. Belül önzést szül, bo-
szuvágyat, pénzsovargást, élvezetvágyat; kívül csa-
lást, lopást, rablást, gyilkosságot s ezek által sze-
gényiséget, romlást, pusztulást, betegséget, halált.
Ajtóinkon kopogtatnak, sziveinkbe lopóznak s ha-
talmukba kerítve győzedelmesen kiáltják, hirdetik:
A Gonosz uralma!

És mi segély után esengünk. Várjuk az egy-
háztól, az államtól; az iskolától és családtól, a
mühelytől és tanulószobától, — mindentől, mit a
keresztyénség a Krisztus által megszentelt, hogy
kiemeljenek, megszabadítsanak minket a Gonosz
uralmából, hogy szóljanak nekünk a bennük mű-
ködő Krisztus lelke által: megváltást akarunk!

Minő csalódás! A Gonosz ezekben is felütötte
sátorát. Az oltárig, szívükig lopózkodott, csuszott
észrevétlenül. Leszorította az igazságot, irtogatja a
szeretetet, könyörületet, tisztaságot, ártatlanságot,
becsületet. Gőgnek, babonának, szeretetlenségnek,
képmutatásnak, s minden lelki gonoszságnak der-
mesztő szele fuj körülből — pusztítja népünket,
megöli lelkünket — a Gonosz uralma.

Mért hát olyan sikertelen imánk: „Jöjjön el
a te országod!“? Mert a legtöbben csak szájukban
hordozzák, de nem egyszermind szívében is. Oh
ha szívéből óhajtanók s munkálnók is, hogy

dása csak a kurátorok buzgósága, kitartása mel-
lett lehet gyümölcsöző.

A folytatást tudjátok ugy-e?

Hitünknek, buzgóságunknak Isten gazdag
aratását adta. Fölépült az iskola, új formát nyert
a templom és a papilak. A régiek elmultak és
mindenek megújultak. Tán még a régi szokások,
avult erkölcsök is elmultak. Más lett a szó, a
beszéd, a cselekedet, s ezeknek forrása a szív.

Valami csodálatos hatása van az Istenben
vetett életnek. Áldása, miként a nyári harmat
a virágra: észrevétlenül, lopva száll a szívekre,
és megtermékenyíti minden jónak, minden igaz-
nak csiráival.

— Emlékezzetek-e, hogy a kik a Krisztust
addig alig ismertétek, szavának hallatára, mi-
ként haladtatok az ő nyomdokain: szeretetben,
hűségben, türelemben, az Isten iránti rendület-
len hitben. Helyetek a templomban egy vásár-
nap sem maradt üresen s mégis elérkeztetek
földi dolgaitokkal.

— Emlékezzetek-e, hogy a kiknek az áldo-
zatkésztségről halvány fogalmatok sem volt: mi-
ként hordottátok össze filléreiteket, gabonátokat,
hogy egy siketnémát kitaníttassunk, orgonánkat
megújithassuk, az égetteket feleségítsük, dicső
királynénknak, nagy püspökünknek emléket
állítsunk és hogy templomunkat újból keríttes-
sük, harangunkat újból megszólaltassuk?

— Kicsoda kényszerített erre? Zsandár,

mindenütt egyedül Isten uralma érvényesüljön: hogy „jöjjön ez az Ő országa“!?

Mit kívánunk benne?! Egy nagy rombolást és egy felséges építést.

Egy nagy rombolást; a Gonosz uralmának rombolását. Hogy pusztuljon el az a legrettenetesebb uralom a földről, mely a lelkiismeret felett uralkodik. Pusztuljon el az a hitetlenség és vakhit, mely mikor megveti az élő Istennek uralmát, engedelmesen szolgál egy embernek, ki magát isteni dicsőség hamis fényével övezi. Pusztuljon el az a szemeket kápráztató, lelkeket elbódító csillogó pompa, a Sátán fényelgése, a melylyel szemfényvesztést űz az, ki szolgálatra küldetett se helyett uralkodik. Pusztuljon ki minden olyan képzelgés, mely azt tartja, hogy vannak előjogok, melyeket nem munkánk; szolgálataink, szeretetünk jutalmául ad az Isten embertársaink becsülésében. Pusztuljon el minden, a mi nem az egyedüli Urat, az élő Istent szolgálja egyházban, államban, családban, munkában, egyénben. „Készítsétek az Urnak utját, egyenessétek ösvényét“!

És kívánunk egy nagy építést. Mily felséges alapok rakattak le! A szegletkő: a Krisztus; a fundamentum: az Isten igéje; ereje: az élő Istennek Szentlelke. Mily drága anyagból építettek erre az apostolok, a reformátorok! Mikor lesz betetőzve, mikor jön rá a korona: az egy akol: Isten országa teljessége, és az egy pásztor: „Jézus Krisztus?! Várunk-e erre lelkünk forró óhajásával? Munkálunk-e rajta kezünk sürgős munkájával? —

avagy szolgabíró? Ugy-e nem, hanem a szeretet, melynek foglyul estetek.

— És kiesoda lett szegényebb azzal, a mit önként adott? Ugy-e senki se, sőt azt sajnálta, miért nem adhatott többet.

— Emlékeztek-e, hogy kik a haza alatt csak a szülőföldet értették: miként elevenedett meg lelketekben a hét vezér alakja, kik e drága hazát megszerzették; miként védték Hunyadival Nándorfehérvárt, Dobóval Egert, Kossuthal, Bemmel a szabadságot s Toldival miként tiportátok le a cseh óriást? Emlékeztek-e, hogy e dicső, e nagy magyarokban miként szerették meg e hazát, melyen kívül nincsen hely számotokra?

Ott vonultak el ezek az alakok a mi szemek előtt, ott az egyházi estélyeken... Én, mikor ezeket láttam, mikor mindezt átéltem, akkor éreztem magam boldognak. Ezt a boldogságot ti nyújtottátok nekem. Ne fesszátok meg ettől magatokat se, mert csupán ez az igazi boldogság e földön.

* * *

Lelkemben sok szép emlékekkel távoztam el tőletek. Elfeledni nem fogom azokat soha. De, a sok közül leginkább meghatottak egy öreg asszony bucsu szavai:

— Én már a sir szélén állok, mondá, kegyeremnek javát megettem s még csupán azt szerettem volna, ha tiszteletes ur temet el.

Ezt nem érhettem meg. A magam számára

Mily messze van még az állam, a polgári társadalom, sőt az egyház is — s a most hatalmaskodó egyház különösen — a keresztyén tökéletességtől? Isten uralma alig pislog egy pár hívó ember lelkében. A legtöbb alig tud az Isten birodalmáról s annak ujjászülő és megszentelő erőiről.

Ah, mikor köszönti az egész világ nevedet, mint egyedüli főpásztort, én édes Jézusom, dicsőségére Istennek, Mi atyánknak! Mikor jön el Istennek országa?! Vigyázzunk, dolgozzunk rajta! Vigyázzunk, hogy minket s családunkat meg ne ejtsen a Gonosz. „Tartsd meg azt, a mi nálad vagy! Nemcsak, részeltess belőle másokat is: igaz hitedben, idvességed bizonyos reménységében. Az Ur lelke állítson munkába, hogy tanuljunk meg, miszerint az ő országa nem szavakban áll; hanem lélekben és cselekedetekben. Akkor tudunk s megtanítunk másokat is így imádkozni: „Jöjjön el a te országod!“ És imánk nem tér meg meghallgatatlanul!

N. K.

Novemberben.

*Künt járok az őszi határon;
Rojtos, fehér köd ül a tájon,
Mint szemfedő halotti ágyon!*

*Halott a nyári szép természet;
S az ő sorsában az enyészet:
Példázza, érzem, az enyémét!*

már nem is kérek bocsánatot, de arra az egyre kérem, hogy a *fiámnak* bocsásson meg.

— Nem megható-e, hogy egy édes anya fia számára kérjen elnézést, bocsánatot? Mintha csak az Istenember végetlen szeretetét nyilatkozott volna meg a bűnös emberiség iránt.

— És mit hibázott, mit vétett az a. fiu?

— Nekem semmit. De vétett Istennek, vétett egyházának, vallásának, midőn megszegte esküjét és baptista lett.

De, nem. Ezt nem akarom hinni, hogy még az lett volna. Csak a Sátán környékezte meg ingatag lelkét, mint Péternek. De, ha neki is megjelenik — Mamnon helyett — az igazi Krisztus és nem ragaszkodik e világ mulandó javaihoz: ő is majd könnyes szemekkel tesz vallást: Te tudod Uram, hogy szeretlek.

— Vajjon megéri ezt az aggodó édes anya?

A földi bocsánat már megvolt. Én az ingatag Péternek, az eltévedt barátnak megtéréséért könyörögtem. Kértem és kérem az Urat, hogy bocsásson meg minden bűnösnek.

— Hát ti, szeretett hiveim, hibáimért megtudtok-e nekem bocsánati?

Ha megtudtok: a Krisztus követői vagytok; különben csak emberek, kiktől messze van Isten országa!

Vajda Ferencs.

*Az őszi nap bágyadt világa,
Úgy rezg be csak a félhomályba:
Mint a gyertyák libegő lángja.*

*... S holott virrasztok csendben, gyászban:
E nagy ravatalos szobában,
Olyan nyomasztó némaság van!*

*Óh, hogy elmulás minden itten!
Ki a halálban mást is hittem,
Elhagysz-e engem, Uram Isten?!*

*S már-már e gyászos környezetben,
Jobbik-magammal küzdelemben,
Föltököl a kétség kél bennem...*

Kegyesség útja.

A bűn eltorzít. Leonardo da Vinci az „Urvacsora“ című festményéhez hosszas ideig hiába keresett a Jézus személyéhez modellt. „Egy tiszta életű ifju embert kell kapnom — szólta a festő — hogy azt az arcot lefesthessem, a melyre nekem szükségem van.“ Végre egy ifju ember tűnt fel előtte, a ki a templomban a dalkarban énekelt, a neve: Pietro Bandinelli. Nemcsak szép arczu ifju ember volt, de tiszta életű is. A mint megpillantotta a művész ezen szép, vonzó, kedves ábrázatot, így kiáltott fel magában: „Végre itt van az az arcz, a melyre szükségem van.“ Így Pietro Bandinelli lett a Jézus személyének modelje a képen. Több év mult el, de a nagy festmény, az „Urvacsora“ még nem volt készen. A művész most a Judás képéhez kere-

*Mikor e zord, halott határon
— Óh, bűvölet! Óh, édes álom! —
Új élet biztatását látom!*

*Új őszi vetés virulását,
Egy más kikelet tanúságát,
A jó Isten örök jóságát!*

*... Óh, legyen áldott a vetője.
S adj, Uram Istenem, jövőre:
Arany valóságot belőle!*

Szabolcska Mihály.

sett modellt. „Egy olyan emberre van szükségem, kinek arcját a bűn egészen feldulta, eltorzította“, mondá a művész. „A bűnös embert csak egy könnyörtelen, gonosz lelkű és életű ember tüntetheti fel“. A mint Rómának egyik utcáján sétált, feltűnt előtte egy rongyos ruhájú koldus, kinek arcját gonosz, rossz lelküismerete annyira eltorzította, hogy maga a festő is undorral tekintett reá, de azért tudta, hogy megtalálta Judást. Miután lefestette őt is az „Urvacsora“-hoz, kérdi a művész: „mondja meg minek hívják?“ „Pietro Bandinelli“-nek válaszolt közönyösen, „én ültem modellt Jézushoz is“. A fiatal ember rossz utra tévedett és mind lejjebb és lejjebb süllyedt, míg a leggonoszabb ábrázatu férfit benne találta fel a művész.

Egy személyből álló hallgatóság. Egy viharos esős vasárnapon egy híres papnak egyetlen egy néger hallgatója volt. A pap épen oly lelkiismeretesen papolt, mintha több száz hallgatója lett volna. Később a néger ember — miután megtért — megvallotta, hogy annak a beszédnek köszönheti megtérését. „Valahányszor a tiszteletes ur a bünről és bűnös emberről beszélt — mondá a néger — mindig körül néztem, hogy kiről szól az, de más nem lévén csak én, magamra kellett azt vennem“. Hány predikáció tenné meg a kellő hatást, ha mi magunkra vennők azt!

Cs. Zs.

Hazai krónika.

Póttartalékos katonák behívása. Mindenképen bajos a magyarnak élete. Lapunk mult számában örömmel jelentettük, hogy a póttartalékos katonák behívására vonatkozó törvényjavaslatot egyelőre visszavonták, mert észrevették, hogy a magyar közvélemény ellene fog állani a törvényjavaslat megszavazásának. Azonban illetékes helyen még mindig tartja magát az az állítás, hogy a hadsercg létszámát emelni kell. Ezért most azon gondolkoznak, hogy ha már ezt a póttartalékos katonák behívásával el nem érheték, több ujoncz-katonát fognak kérni a nemzettől. Már most tehát az ujonczok létszámának fölemeléséről szóló törvényjavaslat benyújtását fogják megkísérteni. Mindenik baj, mindenik veszteség a nemzet munkaképessége, erejére nézve. Pedig sem a tatár, sem a török, sem a muszka nem fenyeget!

Indemnitás. A multkor ezt a szép szót is ismertettük kedves olvasóinkkal, s azóta már meg is kezdték az országgyűlés képviselőházában annak tárgyalását, hogy vajjon megadják-e a mostani kormánynak a fölhatalmazást arra, hogy a jövő év első negyedében is, a jelen évi költségvetés szerint költskezzen. Az ellenzéki képviselők nem biznak a kormányban, és erős ellenszegülésre készülnek. Kíváncsian várjuk, hogy mi lesz? Csakhogy a sok zavarból jó dolog jönne ki reánk nézve. Erősen sóvárogjuk már a jobb időket.

Miniszteri látogatás a székelyföldön. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a mult héten beutazta a székelyföld nevezetesebb helyeit, hogy saját szemével lássa a mostanában sokat emlegetett székely nép helyzetét, s a hol bajokat lát, megkeresse azoknak orvoslására a legbiztosabban ható orvosszereket. Vajha megtalálná! s Magyarország legkeletibb védőbástyájáról biztató remények, jó hírek jönnének felénk!

Világ krónika.

Joubert áruló. A szabadságszerető bur nép hősi harczi véget értek. A nemzet megkezdte már békés munkáját, hogy a hosszú

háboru veszteségeit lehetőleg helyrehozza. Munkálkodik és szeretettel őrizi szívében nagyjainak emlékezetét, kik a szabadságért annyi önfeláldozással küzdöttek. Egyik németországi lap a mult héten egy csomó olyan hirt kiáltott világgá, melyekből azt lehetett következtetni, hogy a buroknak Joubert nevű nagy hadvezére áruló volt. A magyarországi lap, mely a német lap híret nálunk is közölte, ezt a megjegyzést fűzte hozzá: „Hát ez bizony csak amolyan pletykáskodás, a minek hitelt adni nem lehet. Már azért sem, mert köztudomásúlag Joubert betegsége miatt mondott le a hadvezéri állásról (és nem fölmentették, mint a hogy a német lap mondja) s nehogy valaki kételkedhessék betegsége valóságában, lemondása után mindjárt meg is halt.“

Sándor szerb király magyarországi látogatásáról beszélnek mostanában a lapok. Királyunkat akarja ugyanis közelebből meglátogatni Budapesten. A királyok mikor így egymást látogatják, abból azt szokták következtetni az országok dolgaival foglalkozó emberek, hogy az a két ország, melynek királyai találkoztak, egymással békességben, szövetségben kíván élni. Szerbiára nézve valóban nagy szükség az, hogy velünk bekevességben éljen, mert mégis csak több támogatást remélhet Magyarországtól, közvetlen szomszédjától, mint Muszkaországtól, melytől egy reá irigykedő kis ország választja el és a mely csak a meghódítás vágyából dédelgette néha-néha.

Egyházi élet.

Egyházkerületünk közgyűlése. Az erdélyi ev. ref. egyházkerületnek szombaton, folyó hó 8-án kezdődő közgyűlésére nagyban folynak az előkészületek. A közgyűlésnek sok és igen fontos dolga lesz. A rendes tárgyaktól eltekintve, ezen a közgyűlésen fognak határozni a közgyűlés szervezetének módosítása felől. Véglegesen meg akarják állapítani azt, hogy mennyi tagja legyen a közgyűlésnek és arra fognak törekedni, hogy azon a lelkesi és világi elem lehetőleg egyenlő arányban képviseltessék. Határozni akar továbbá a közgyűlés az egyházmegyéek új és czélszerűbb beosztása felől. Most ugyanis úgy áll a dolog, hogy egynémely egyházmegye igen nagy, másik meg igen kicsi. A nagy egyházmegyéek kormányzása pedig igen nehéz lévén, ugy akarnak könnyíteni a dolgon, hogy az egyházmegyéket lehetőleg arányosítják. Meghagyják az egyházmegyéek eddigi elnevezését s azokat a vidékeket, melyek közigazgatásilag is, de meg közlekedésileg is inkább együvé tartoznak, azokat külön-külön egyházmegyévé teszik. Továbbá az ugynevezett püspöki vizsgálat alatt álló egyházközségeket, mint a milyenek Dés, Fogaras, Ilyefalva, Kézdivásárhely, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagy-Enyed, Sepsi-Szentgyörgy, Szászváros és Székely-Udvarhely, beosztják abba

az egyházmegyébe, a melynek területén fekszenek. És ez így lesz jól. A püspöki egyháznak külön állása, külön szervezete semmiképpen sem indokolt és a kormányzást sok tekintetben igen megnehezíti. Aztán azoknak a népesebb, gazdagabb s így sok tekintetben élénkebb egyházközségeknek ott a helye az egyházmegyék kis egyházai között. Világítsanak, irányítsanak, legyenek központjai egy-egy egyházmegye virágzó egyházi életének! Kiemelkedő pontja lesz a közgyűlés tárgysorozatának a mult közgyűlés óta választott, de még föl nem avatott rendes lelkipásztoroknak a lelkipásztori teendők végzésére leendő ünnepélyes kibocsátása. Ezen az ünnepélyen imát mond és a kibocsátási teendőket végzi főt. és mélt. dr. Bartók György püspök ur, ünnepi beszédet mond nt. Kecskeméthy István theol. tanár ur. Ugyancsak a gyűlés tárgyai közé tartozik az ev. ref. felsőbb leánynevelő intézet megalapítása iránti javaslat tárgyalása is. Sok és nehéz feladat. Istennek szent lelke vezesse a tanácskozásokat, hogy a hozandó határozatok anyaszentegyházunk javára szolgáljanak!

A közgyűlés tanácskozásairól jövő számbunkban fogunk részletesen beszámolni kedves olvasóinknak.

A reformátusok konventje. A zsinati tárgyak előkészítése céljából kiküldött bizottságok már befejezték munkálataikat és azoknak tárgyalása végett, mint értesülünk, rendkívüli ülésre hívta össze az elnökség a konventet e hónap 25-ikére, Budapestre.

Lelkész-választás Amerikában. Amerikában napról-napra több református gyülekezet alakul s miután az ottan élő magyar reformátusok Amerikában nem kaphatnak magyar református papot, rendesen egy-egy hazai lelkészt választanak meg gyülekezeteik lelkészévé. Most is az aestoledoi amerikai magyar református magyar gyülekezet Birtha József lapunk buzgó munkatársát választotta meg rendes lelkészéül. Birtha a választást el is fogadta és a jövő héten indul az új hazába.

A bukaresti magyar iskola sorsa. Van Bukaresten egy magyar fiu- és leányiskola, mely az odaszakadt magyar gyermekeket az első oktatásban részesítette. Az iskola bár nyilvános jellegű nem volt, eddig akadálytalanul teljesíthette hivatását, az utóbbi időben azonban sok mindenféle akadályt gördítenek utjába A miniszterium szigoruan meghagyta az iskolának, hogy *levéllárát és irodai munkáit nem mint eddig magyar nyelven, hanem román nyelven vezesse.* Azonkívül megköveteli a miniszter, hogy az iskolában a román nyelvet a lehető legszélesebb kiterjedésben tanítsák. Megjegyzendő, hogy itt elemi iskoláról van szó, a melyet a miniszter bezárással fenyeget, ha a követelményeknek teljes mértékben eleget nem tenne.

A szegény érsek. A zágrábi érsek, Posilovic György, már sokszor jelét adta kiváló — fősvénységének, a napokban azután ismét fényesen ráczáfolt azokra, a kik az érseket zsugorinak mérték tartani. Midőn ugyanis a munkás-betegpénztár egy küldöttsége megjelent a püspöknél, hogy a

tüdöbetegek szanatoriumára adományt kérjen tőle, az érsek e szavakkal utasította vissza a küldöttség kérelmét: „Sajnálom édes fiaim, nem adhatok semmit, nekem nincs pénzem. A jószívű és nemeslelkű érsek krisztusi szeretetre valló válaszáról most sokat beszélnek Zágrábban.

A reformáció emlékűnepe. A zilahi ev. ref. egyház az idén is rendes istentisztelettel ünnepelte meg október 31-ét, a reformáció emléknapját. A szüreti munka elfoglalta a közönséget s így csak kevesen vettek részt az ünnepélyen s azon kívül a polgári leányiskola és állami elemi iskolák növendékei, valamint a ref. főgymnasium tanárinkara. — A gyülekezet éneke után *Kerekes* András főgymnasiumi vallásnár lépett a szószékre s mondott a nagy nap emlékét méltató, magas szárnyalású imát Ezután *Szilágyi* László ref. lelkész tartott egyházi beszédet, ecsetelvén a magyar prot. egyház küzdelmeit, szenvedéseit, buzdítva egyházunk, vallásunk iránti szeretetre, áldozatkészségre.

Az ujtordai ev. ref. egyházban 31-én délelőtt 9 órakor iskolai ref. emlékűnnep tartott a ref. templomban, a hol az állami iskola összes növendékei, kiknek e napra szünet adatott — tanítóik vezetése alatt megjelentek. Imát mondott *Egerházy* Lajos ref. lelkész, hatalmas alkalmi beszédet *Lőrinczi* Dénés tordai unitárius lelkész. Közönlent énekelt az iskolai ev. ref. énekkar és szavalt felnőtteknek is dicsőgére való ügyességgel két iskolás leány: *Marosán* Anna (román apa gyermeke) *Lamperth* Gézának „Gályarab“ című és *Porzolt* Roze Gegus Dánielnek „Ünnepi óda“ című költeményét. Nov. 2-án volt az egyház ref. ünnepe, a mikor az istentiszteletet *Egerházy* Lajos lelkész végezte s közreműködött egy pár szép énekdarabbal az iskolai ref. énekkar.

Kibúcsuzás. *Irsay* József Kolozsvárra megválasztott lelkész most tartja búcsuzóját az ördögkereszturi körlelkészségből. Okt. 26-án Kis-Esküllőről, nov. 2-án M.-Fodorházáról búcsuzott. Oda vonult az egész vidék a kis templomba, hol a gyülekezet éneke után *Ferenczy* Nusika énekelt szépen hármonium kísérettel, majd a pap búcsuzott Csel. 20, 18—19. alapján. Szem nem maradt könnyezetlen, hisz nemcsak jó papjuk, de valóságos atyja volt a népnek. Aztán 17 esztendő öröme, bánata, küzdelme, sikere kapcsolta össze. Ugyanakkor 100 drb. Ref. ünnepi „Vasárnap“ számot osztatott ki hivei közt, mindenikben egy-egy Kálvin-képpel. Isten segítse a jó papot, buzgó munkást új gyülekezetében is hasonlókra!

A sárospataki theol. ifjuság a mult években a debreczeni testvér akadémián tett látogatását folytatva, az idén a mi kolozsvári theol. fakultásunk meglátogatását vette tervbe. — Az utazási költségek megszerzésére nézve már is megtétettek az előkészületek. Életrevaló gondolat, hogy a theol. akadémiák növendékei szorosabb, személyes ismeretségbe lépjenek egymással s otthonukban keressék fel egymást, hogy viszonyaikkal is kölcsönösen megismerkedjenek. Mi a magunk részéről előre biztosítjuk a sáros-

pataki theol. akadémiát arról, hogy a legszive-
sebben látjuk, várjuk őket s rajta leszünk, hogy
fényes multu egyházunk itteni emlékeivel is
megismerkedhessenek. Hozza Isten!

Az alsósófalvi ev. ref. egyház anya- egyházzá alakulásának 100 éves jubileuma.

Nem annyira a külső viszketegetség, mint inkább
a belső melegség érzete hozta össze azon né-
pes gyülekezetet, mely e hó 26-án az alsósófalvi
immár öreg templom falai között valláskülön-
ség nélkül egybegyült, hogy hálát rebegen az
ég Urának azon gondviseléséért, a melyben
mostanig részesítette s egyuttal könyörögjön
a jövőben való gondviseléseért is. Öröm volt
látni, hogy telt meg a nagy templom hallgató
közönséggel, öröm volt látni a vidékiek meleg
érdeklődését, a melyet tanusítottak a 100 éves
fennállás emlékével kapcsolatban tartott „Udvar-
helymegyei ev. ref. egyházi értekezlet” sóvidéki
fiókköre közgyűlése iránt. A közgyűlés külön-
ben a mily egyszerű, de annál magasztosabb,
lélekemelőbb volt. A templom bejárata is már
elárulta, hogy itt nem mindennapi dolog készül,
a templom belsejének a diszitése pedig valóban
impozáns volt. D. u. 2 óraker megkondultak a
harangok és a harangok hívó szavára özönlött
a tengernyi nép a templomba. A tulajdonképpen
ünnepi aktus Márton Árpád küsmődi h. lelkész
talpraesett ünnepi beszédével vette kezdetét s
végső szavainak elhangzása után Csizsér Zsig-
mond ért. egyh. elnök lépett az emelvényre és
szívből jövő, de szívhez is szóló elnöki meg-
nyitóját tartotta meg. Bőjthe Béla titkári jelen-
tésében kiváltképen az értekezletek célját és
működési körét festette. Majd az egyházmegye
kiváló főjegyzője ifj. Péter Károly tartotta a nála
megszokott precizitással megírt egyháza törté-
netének felolvasását, mely láthatólag mély be-
nyomást keltett a jelenvoltakban. — Végezetül
Csizsér Zsigmond elnök záró szavai után az ün-
nepi aktus véget ért. Ez alkalommal nem hagy-
hatom dicséret nélkül Péter Károly önzetlen mun-
kálkodását az ünnepély minél impozánsabbá
való tételében, egyuttal azon nemes ambíció-
jáért, melylyel mindenkor igyekszik a népben
a vallásos hitet megtartani s abban megerősí-
teni. Adja Isten, hogy anyaszentegyházunknak
sok ily mély tudású és vaskezü apostola legyen,
mint Péter Károly. (Egy jelenvolt.)

Vegyes hírek.

Hangverseny. Az ev. ref. theol. fak. „Ének
és Zeneegylete” az egyházkerületi közgyűlés alkal-
mával Benedek Elek, Szász Edith k. a., Sütő Gi-
zella ki. a. és a vegyeskar hölgytagjainak szives
közreműködésével a „Theologus kör” és az „Ifju-
sági egylet” pénztárainak gyarapítására a ref. theol.
fakultás dísztermében 1902. november hó 9-én dél-
után 5 óraker hangversenyt rendez, 1 korona be-
lépti díj mellett a következő műsorral: 1. Nyitány.
Játssza az ifj. zenekar. 2. Szaval: Osváth Gedeon.
3. Kurucz bordal. Éneklí az ifj. énekkar. 4. Fel-

olvasást tart *Benedek Elek* író. 5. Chopin: Scherzo.
B. moll. Zongorán játssza: *Szász Edith* k. a. 6.
G. Braga: Angyaldal (Laserenata) Zong. és heg.
kiséret mellett éneklí: *Sütő Gizike* k. a. 7. Vig
szavalat. Előadja Gál Jenő. 8. „Dal, virág, szere-
lem” (keringő). Szövege Szász K.-tól, zenéje Borsay
S.-tól Előadja a vegyeskar az ifj. zenekar kíséretével.

Rosemberg abbé. A közelmúlt napokban
igen nagy feltűnést keltett Rosemberg abbé szö-
kése, ki hamisított pápai brévékkel százezrekre
menő csalásokat követett el. A „Petit Journal” ér-
tesülése szerint tegnap Marseilleben látták Rosen-
berg abbét. A párisi rendőrség rögtön megtávira-
tozta a marseilleinek, hogy tartsa szemmel azt a
marseillei postahivatalt, a melyen Rosemberg abbé
álnevű leveleket vesz át. Nehány nap előtt Brüss-
zelben is látni vélték az abbét. Egy ismeretlen föl-
jelentő szerint Rosemberg egy brüsszeli kolostorban
él. Most ezt is gondosan megfigyeli a rendőrség.
Megtalálják-e vagy sem, kevéssé érdekli már a pá-
risiakat. A multját, a kalandjait keresik, a melyek
mind érdekes színben tüntetik fel a gavallér papot.
Az abbé igen babonás ember volt. Egy időben
Thébes asszonyt, a híres jósnőt is felkereste. Az
asszony most a Matinban elmondja, hogy mit ol-
vasott ki az abbé kezéből.

— Szép, finom, valóságos női keze volt,
mondja Thébes asszony. De alig pillantottam bele,
meglepetten láttam egy vonalat, a mely a legrit-
kábbak egyike s életemben mindössze három ízben
láttam: egyszer Humbertné tenyerén, másodszer
egy porosz ezredeznél, a ki öngyilkosságot köve-
tett el tavaly Párisban, végül az abbé tenyerén.

— És mit jelent ez a vonal? — kérdezte ak-
kor a kanonok.

— Ez a vonal bűnnek a nyoma. Ön vagy
már elkövette, vagy csak fogja elkövetni a bűnt...
Hogy milyen bűnt, azt nem tudom.

Ez a válasz a papot kinosan érintette. Egy
pillanatig kinos bizonytalanság látszott az arcán,
aztán így szólt:

— Kell itt más vonalnak is lenni. A szívjó-
ság vonalát nem látja?

— De látom, hanem össze-vissza van bo-
gozva más vonalakkal.

— No az nem baj, csak meg legyen. Hát
mondja meg kérem, lesz-e belőlem híres ember?

— Lesz. Sőt nagyhirű. Hanem ez a híresség
a bűn vonalából indul ki.

E látogatása után az abbé másodszer is föl-
keresett és akkor ismételnem kellett első jóslataimat.

A szédelgő Matuska gróf. Liptómege
eltűnt aljegyzőjéről minden nap ujjabb és ujjabb
dolgok kerülnek napfényre. A vizsgálat immár tel-
jes bizonyossággal megállapította, hogy Matuska
gróf neve tulajdonképpen Matuschek József temes-
megyei faluban jegyzői irnok, tizenöt év előtt pedig
a temesvári főszolgabírósnágnál diurnista volt, a
hol hivatalától felfüggesztették többszörös bélyeg-
lopás és csalások miatt. Matuschek Temesvárott
anyjánál, egy szegény hivatalnok özvegyénél lakott.